

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1731.

z Włoch.

z Rzymu d. 30. Nov. W przeszły poniedziałek Ociec S. odprawił Konfektorz, na którym przy Konsekracyi różnych Biskupow, IMé Xdz *Guadagni* odebrał *Pallium*. Drugiego dnia Kárdynał *Bentivoglio* długą u Oycá S., respektem interessu IMéi Xdzá *Alemanzi*, miał audyencyą: á Kárdynał *Zon-dedari* z *Sieny* tu powrócił: dziś odprawiła się Elekcyá Generála *Soc. IESV*, na ktorcy zá konsensem y áprobacyą wszystkich, Xdz Fránciszek *Retz*, z *Prá-gi* rodem, ná tę Funkcyą obrány.

z *Milann* d. 25. Nov. Przeszły Krol Sardyński dowiedziawszy się, że powietrze w *Chambery* nie iest bárdzo zdrowe, więc rezydencyą ztámtąd do *Tury-nu* álbo do *Alexandryi* przenieść zechce y tam dozgonnie mieszkać. Milicyá Cesarstká w náznaczonych Konfitylencyách zimowych *tranquillissime* leży.

z Portugallii.

z *Lisbony* d. 8. Nov. Krolestwo Ich. Mé záwczoray z całą przeciwieństwá.

milią, w ássystencyi całego Dworu y IMéi X. Pátryarchy, który z wielką ceremonią nowo-wystawiony Kościół S. Antoniemu, rodem tu będącemu, Konsektrował, z *Masré* tu szczęśliwie záwitali.

Ostátne listy z *Pa-lesliny* donoszą, że Wielebny Xdz *Andrzej de Montors*, Starczy *in Terra Sancta* stánąwszy w *Jeruzalem*, záraz w kompanij kilku Zakonników S. Fránciszka do *Názaretu*, dlá zákończenia roboty okolo nowo-wystawionego Klášturu y Kościółá, wyiechál. Ze záś Bášza *Turecki de Damasco* przy terázniejszyh konjunkturách rózne wysłał podiázy, przez które Obywátelów do ostátnicy przyprowadzá ruiny, więc się éi do broni porwáwszy, pewnego Xciá *Arábskiego Alayan* názwanego, wodzem sobie obráli, y przeciwko ludziom pomienionego Bášzy wyszedłszy, tak ich ná głowę zbili, że się z resztą pod *Dámaszek* reit'erowác musiał. Rzeczony *Dámaszek* leży w *Azyi* w Prowincyi *Soria*, ktorá od trzech Bášzów *Tureckich* (álbo iáko ich názywáliá *Beglerbeyow*) *administratur*; pierwszy rezydúie w *Aleppo*, drugi w *Tripolis*

W. przezwiskiem *di Soria* (aby nie rozumiana była za rozboynicze *Tripolis*, w *Afryce* leżące) a trzeci w *Damasku* w którym się Powieście *Ieruzalem, Bethleem, Nazareth*, y cała Ziemia S. znayduie; ziemstwo to iest nader wyborne y dostatnie we wszystko, gdzie obywatele Chrześciance handel naybardziej winem, Bawełną y Iedwabiem albo naywybornieyszymi materjami iedwabnemi, adamaszkiem u nas nazwanemi, ktore z wielkim pożytkiem po świecie rozsyłają, prowadzą. Głownic z *Damasku* tak u Turkow iako y u nas w wielkicy są stymie. W tymże Powieście *Palestiná* nazwanym, wiele rzeczy uwagi godne *occurrunt*, lecz o tym w *Geographii*, *partium* wychodzący, *fusiis*: *Arabia* zaś, z kąd *Damasceni* Wodzą sobie obrali, iest zagraniczna Prowincya, w ktorey niezliczone *Xiążęta*, *Emirs* nazwane a dependencya od *Sułtana* W. y od *Krola* *Perckiego* mający, paniuja; iednakże naywięcej z *Krolem* *Perckim*, ile że ten iest naybliższy, trzymają y pod iego protekcyą bywają.

z Hiszpanii.

z Sewilij d. 24. Nov. Przeszłą Niedziele iako dzień urodzenia *Xiężniczki* młodszy *Donna Maria Antonina, Ferdinanda* z wielką ceremonią obchodzone, y *Krolestwo* *IchMé* *solius* more odebrali kongratulatory. Ze zaś *Kommissarze*, od *Krola* *IMéi* do *Prowincyi* *Estremadure* nie daleko *Oropesa* dla zlustrowania gor mineralnych złota y srebra fodyny mających wysłani, w tym tygodniu powrocili, z tą relacyą, że się tam nie tylko wiele złota miedzi y innych kruszców znayduie, ale też po różnych miejscach tego dościkli, iż z dawnych czasow około tych gor mineralnych inż robiono; więc się *Krol* *IMéi* rozsolwował, robotę tę na przyszłą wio-

snę w kilką set gornikow zacząć kazać y pomienione gory do iako naylepiej przywieść perfekcyi. Zauważay wyszedł *Krolewski* *Ordynans*, żeby 4. *Regimenty* piechoty y dwa konne do zimowych około *Gibraltaru* konystencyi, pomásierowało, z iakicy by racyi *non constar*. Powiadaia iednak, że dla konsumpcyi prowiantu y wiewdy, po obleżeniu *Gibraltaru* tam pozostaley, tych ludzi *kommanderowano*: ale o tym *dwor* *Angelski* różne formować będzie *reflexye*.

z Francyi.

z Wersalu d. 9. Dec. W przeszłą y pierwszą *Adwentową* *Niedziele*, *Krolestwo* *IchMé* w asystencyi *Xiążat d'Orleans, du Maine* y wielu innych, spiewaney w *Kaplicy* *Zamkowej* *Mszy* S. przy ktorey *Biskup de Digne* przysięgę wierności *Krolowi* *IMéi* *deposuit, adurant*, a po obiedzie w teyże *Kaplicy* *Nabożeństwu*, gdzie *X. Cottonay* lezuita, miał *Exortę*, *assisebant*. Drugiego dnia *Markwis de Themine* przybywszy z *IcyMcią* swoią do *dworu*, wielkie od *Krolestwa* *IchMéiow* odebrał *respektá*, a *IMé P. Chirac* przysięgę wierności *Krolowi* *IMéi* złożył. Przeszłego tygodnia *IMé P. Aloise Mocenigo* *Poseł* *Wenecki* *wiaźdz* *swoy* do *Paryża* z wielką odprawą *magnificencyą*, a przed kilką dniami tu *publiczną* *Krola* *IMéi* miał *audyencyą*, do ktorey przez *Xiążęciá de Pons* y *Kawalerá de Saintot* *Karciami* *Krolewskimi* był wprowadzony, *Gwardyá* tak *Francuzká* iako y *Szwajcarská* na pierwszym *dziędzincu* w *paradzie* stala, a na drugim się sto *Szwajcarow* z *Hélabardami* *prezentowało*. Tak *prezko* *pomieniony* *Poseł* do pierwszey *Sáli* przyszedł, tak zaraz od *Xciá* *IMéi* *de Harcourt* *Kapitana* *paraduiący* tam *Kawaler-Gwardyi*, przy *asystencyi* wielu *IchMéiow*

Méiow do Tronu Krolewskiego był zaprowadzony, gdzie oddawszy *Credentiales*, Kommissa swoje Krolowi IMéi wielką opowiedział *submissyą*. Po tym publicznym Akcie tenże Posel do Krolowy y Delfina IMéiow poszedł, y tam *gratiosissime* przyjęty, w osobliwym Apartymentcie przez Officerow Krolewskich *lautissime tractabatur*. Po obiedzie przez pomienionych Kawalerow do Paryża z temiż ceremoniami odprowadzony. Przyszłego Poniedziałku, Krolowy IMéi Hiszpańskiej Wdowie, iestzcze w Kláštorze u Pánien Kármelitek będącej, wszyscy Ministrowie y *Grandessowie* Hiszpańscy, tudzież Kawalerowie *Aurei Velleris* tu przybywszy, z okazji Anniwersarzá urodzenia Icy, lat 21. mającej, oddali kongratulacye; po obiedzie zaś Dámy w tymże. Interesie ziechály się do Kláštoru; powiadáy, że przez 4. niedziece iestzcze tam rezydowác zechce.

z Anglii.

z Londynu d. 11. Dec. Przyszłego wtorku Krolestwo IchMé do *Richmondu* wyiecháli, gdzie obiadówawszy y rozne mi dywertymentami aż do samego wieczóra czas przepędzwszy, przy zapalonych pochodniach nazad powrócili. Ze zaś wiatr wielki pochodnie pogásił y dla niepomiarowancy ciemności, drogi widác niebyło, więc woźnicá z gościńcá wyiechawszy, karete Krolewską bez wszelkicy wywrocił szkody. Drugiego dnia Posel *Algeru* partykularną u Krola IMéi miał audyencyę, po ktorej od *Deyu Algeru* Pryncypalá swego Dworowi náfizemu dwóch Lámpartow bárdzo pięknych darował. Zawczoráy siedm Okrętow do Wschodney Indyi destynowanych, po odebrány należący sobie solucyi, pod żagle wyszło; á Okręt *Essex* nazwany z *Buenos Ayres*, odlewánym frebrem na 150. fantow wázacy m łado-

wny, szczęśliwie tu stáał, z czego się Kupcy tuteezni bárdzo ucieszyli. To sławne y bogáte Miásto, leży w Prowincyi *Paragay* w Południowey Ameryce, przy Rzeczce *la Plata*, wiele Srebra co Rok wydávający, Prowincyá zaś całá Krolowi Hiszpańskiemu náleży.

z Dánii.

z Kópenhagi d. 7. Decem. Przyszłego Poniedziałku, iáko w dzień urodzenia Krola IMéi w 32. roku będącego, wielu IMéiów tak z nászych, iáko z cudzoziemskich Ministrow, do Dworu się ziecháło, á oddawszy Krolestwu IMéiom zwyczajne kongratulacye, ten dzień z wielką mágnificencyą, iednakże bez muzyki y táńca obchodzono. Przy tym Festynie Krol IMéi rożnych IMéiow Orderem Słoń nazwanym regálizował. W tym tygodniu Xze IMéi de *Sondenburg* Gubernátorem wszystkich wysp denominowany, á Márgráff de *Culmbach* Szráthudrem Xięstw *Szleswiku* y *Holszynu* deklarowany. Krolowie IMéi Fryderyk w osnym roku będący, wczoráy Xięźniczce IMéi Zofii ládwidze, Siostrze Krola IMéi, ná Zámku *Szarlotenburg* rezydújący, oddał wizytę.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 4. Dec. Krol IMéi ktory się codziennie ná konferencyach z Ministrami znáyduie, *opitímé valet*. Krolowá IeyMé zaś przyszłego tygodnia tak ciężko ná zdrowiu zapádła była, że warpiono o icy rekonwalescencyi, á to z okazji podróży, którą przy teráznicyszych tegich mrozách do *Karlskronu* odprawiła: lecz teráz po wzięciu dobrej medycyny, nie co do siebie przyszła y iest nádziciá, że do pierwšzey przyjdzie czerstwości. Fregáta, ktorá ztąd do *Abo*, Stolicy w Prowincyi *Finslándskicy* po rożnych IchMéiow Depu-

ta-

cátow wyřkaná, w krotce *redux speratur*. IMé Pan *Gollowkin* Pořel Moskiewski Feřtyu *Coronationis* Cárowy IeyMéi zá-
ráz po Świętach przy poczynájącym się
generálnym Scymie z wielką odpráwi
mágnificencyą, do ktorego wszelkie u-
czynić kázał *preparatoria*. IMé Pan
Baron *de Stachelberg*, ktorego się dáwno
tu spódziwáno, ieszcze w słabości
zdrowiá zostaic y wąpiáz, żeby ná Scym
teráźniejszy miał stánać.

z Moskwy.

z *Stolicy d. 6. Dec* Lubo wszelkie do
przyszłego Kárnawálu czyniá gotowości,
iednákże powiádaia, że Cárówá IeyMé
wkrotce drogę do *Rewla*, á ztamtąd
daley *arripere* zámyřlá; y dlá tego 30.
fanek pogotowia stoi. Xiążce IMé *de*
Liria Pořel Hifzpañki przy miáney *va-*
ledictionis áudyencyi, od Cárowy IeyMéi
pierřcień *valoris* 6. tys. *Rublow* odebrał w
przeřencie. W tym tygodniu trzeći kury-
er po detronizacyi przeřłego Suřtána
W. z Konřtanytynopolu tu przybiegł,
ktorzy wszyscy ná to *collimant*, że się te-
ráźniejszy Suřtan *Mabmuth* ná *Szach-*
Thamassá y Alliántow iego bárdzo roz-
gniewał, y Ministrá nářzego u Porty
Ottomáńskiey zостаiaćcego, ieszcze do
tych czas nie przypuřczono do áudy-
encyi. Ze zaś *Szach Thamass* z Woy-
skiem swoim Miásto *Bagdad*, ná 60. ty-
sięcy Osady máiaće, tak ciężkim obro-
czył obleżeniem, że się wkrotce dlá nie-
dostátku wiwendy poddać będzie musiá-
ło y przez to całą Prowincyá *Diarbe-*
ker sobie podbiic, więc Suřtan W. du-
żo *solicitus*, áby Xiążetá Prowincyi
Georgij po swoicy mieć stronic. Ciż ku-
ryerowie y to donoszá, że teráźniejszy
Suřtan wszystkich Kolligátow Antecet-
forá swego do Siedmi wieczów, żony zaś
iego *in exilium* posłáz, áby tym sposóbé
mogł przyszłym *prævenire* rebelliom.

z Niemiec.

z *Wiednia d. 20. Dec.* Przeřłáz Srzo-

dę iáko Anniwerřarz urodzenia Xię-
żniczki IeyMéi Máryi Elźbiety, Guber-
natorki Austrýackiego Niderlándu á Sio-
řtry Cesarzá IMéi, Rok 51. máiaćcey,
solenniter obchodzone. Wczoráy zaś
Exekwie Grářowny Bránickiey á Xiężny
z Domu Ráđziwiłow y Dámy Orderu *Stel-*
lae Crucis, ktorá się w Biáłymřtoku z
tym pożegnála świátem, tu w Ká-
plicy Zámkowej z wielkimi się odprá-
wiły ceremoniami.

z *Hildensheimu d. 13. Dec.* Tamult,
ktory tu w tym tygodniu między Má-
giřtrátem Nowo-mieyskim y Mieszcza-
námi powstał (o ktorym *anterius* w
Gázetach Polřkich *sub N. 51. §* z
Wárszawy) z rey się przyczyny zaczął;
ostatni nie kontentuiáć się Burmistrzem
y innemi Pánami Rádnemi, do broni
się porwáli y wszystkich z urzędu zło-
żyli, á na mieyscu onych swoich ád-
herentow sobie obráli. Złożeni zaś z
Urzędow událi się do IMéi Pana Báróna
de Twikel, Biskupá *de Berry*, tu iáko *Vice*
Biskupá, pierwszego Sędźiego y Sztádhu-
drá rezyduiaćcego, uprářzaiáć o ářy-
řtencyá przeciwo tymże swáwolnym
Obywátelom; a ten rozegnawřszy pospol-
řtvo, záraz trzech Pryncypátow pod
areszt wziáć rozkazál. Ze zaś przez to
więkřze powstało záemieszanie, tak dále-
ce iż z swoimi ludźmi buntownikom od-
poru dáć nie mogł; więc pomieniony
Biskup do *Brunswik-Wolfenbittelu* y do
Berliná iáko niřřzego cyrkułu Sářkiego
Dyrektorow wyřłáz kuryerow z expo-
řtulacyá, żeby tych hultáiorow do pierw-
řzey przywieřć obedyencyi: iákoż iuż
eo fine od obudwu Dworow Regimenty
tu się ściágnęły. To Biskupřtvo *Hil-*
densheim z náybogářřzych całego Krá-
ju Niemieckiego iest iedno, má zá Bi-
skupá Klemenřa Augusta Elektorá Ko-
łońřkiego á Xciá Báwarskiego, ktory po
rezygnacyi Bráta Oycá swego, uczynio-
ney do tey godnořci Roku 1723. przy-
ředł.